

વિદેશ મંત્રીની રશિયા મુલાકાત (19 - 21 ઓગસ્ટ, 2025)

22 ઓગસ્ટ, 2025

વિદેશ મંત્રી ડૉ. એસ. જયશંકરે 19-21 ઓગસ્ટ 2025 દરમિયાન રશિયાની મુલાકાત લીધી હતી અને વેપાર, આર્થિક, વૈજ્ઞાનિક, તકનીકી અને સાંસ્કૃતિક સહકાર (IRIGC-TEC) પર ભારત-રશિયા આંતર-સરકારી આયોગના 26th સત્રના સહ-અધ્યક્ષ બન્યા હતા.

2. મુલાકાત દરમિયાન, વિદેશ મંત્રી રશિયન ફેડરેશનના રાષ્ટ્રપતિ મહામહિમ શ્રી વ્લાદિમીર પુતિનને મળ્યા અને રશિયાના પ્રથમ નાયબ પ્રધાનમંત્રી મહામહિમ શ્રી ડેનિસ મંટુરોવ અને વિદેશ મંત્રી મહામહિમ શ્રી સર્ગેઈ લાવરોવ સાથે મુલાકાત કરી. વિદેશમંત્રીએ અગ્રણી વિદ્વાનો અને થિંક ટેન્ક સાથે પણ વાતચીત કરી.

3. મહામહિમ રાષ્ટ્રપતિ પુતિન સાથેની મુલાકાત દરમિયાન, વિદેશ મંત્રીએ પ્રધાનમંત્રી તરફથી વ્યક્તિગત શુભેચ્છાઓ પાઠવી અને દ્વિપક્ષીય કાર્યસૂચિના મુખ્ય મુદ્દાઓ અને યુકેન સંબંધિત ઘટનાક્રમ સહિત પરસ્પર હિતના સમકાલીન વૈશ્વિક મુદ્દાઓ પર ચર્ચા કરી.

4. 20 ઓગસ્ટના રોજ, વિદેશમંત્રીએ IRIGC-TEC ના 26મા સત્રની પ્રથમ નાયબ પ્રધાનમંત્રી મહામહિમ શ્રી ડેનિસ મંટુરોવ સાથે સહ-અધ્યક્ષતા કરી હતી. 2030 સુધીમાં 100 અબજ અમેરિકન ડોલરના સુધારેલા દ્વિપક્ષીય વેપાર લક્ષ્યને સમયસર પ્રાપ્ત કરવા માટે ટેરિફ અને નોન-ટેરિફ વેપાર અવરોધોને સંબોધવા, લોજિસ્ટિક્સમાં અવરોધો દૂર કરવા, કનેક્ટિવિટીને પ્રોત્સાહન આપવા, યુક્વણી પદ્ધતિઓને સરળ રીતે અસર કરવા, 2030 સુધી આર્થિક સહકાર કાર્યક્રમને સમયસર અંતિમ સ્વરૂપ આપવા અને અમલમાં મૂકવા, ભારત-યુરેશિયન આર્થિક સંઘ FTA નું વહેલું નિષ્કર્ષ, જેની સંદર્ભ શરતોને અંતિમ સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું હતું, અને બંને દેશોના વ્યવસાયો વચ્ચે નિયમિત ક્રિયાપ્રતિક્રિયા, મુખ્ય ઘટકોમાંના એક હતા.

5. વેપાર અને રોકાણો દ્વારા ઊર્જા સહકારને ટકાવી રાખવાના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો. ભારતીય કુશળ કામદારો, ખાસ કરીને IT, બાંધકામ અને એન્જિનિયરિંગની ગતિશીલતાના મુદ્દા પર પણ ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. પૂર્ણ સત્રના સમાપન પછી, સહ-અધ્યક્ષોએ IRIGC-TEC ના 26મા સત્ર માટે પ્રોટોકોલ પર હસ્તાક્ષર કર્યાં.

6. RIGC-TEC બેઠકો પછી યોજાયેલી ભારત-રશિયા બિઝનેસ ફોરમમાં EAM અને મહામહિમ શ્રી મંટુરોવે ભાષણ આપ્યું. આ ફોરમમાં અધિકારીઓ તેમજ બંને પક્ષોના વ્યવસાયો અને ઉદ્યોગોના

પ્રતિનિધિઓ સહિત વિવિધ હિસ્સેદારોની ભાગીદારી જોવા મળી. બિઝનેસ ફોરમ અને IRIGC ના વિવિધ કાર્યકારી જૂથો વચ્ચે સંકલન પદ્ધતિ હોવાનું માનવામાં આવી હતી.

7. 21 ઓગસ્ટના રોજ, વિદેશ મંત્રી મહામહિમ શ્રી સર્ગેઈ લાવરોવને મળ્યા અને ભારત-રશિયા દ્વિપક્ષીય સંબંધોના સમગ્ર ક્ષેત્રની વ્યાપક સમીક્ષા કરી, જેમાં વેપાર અને આર્થિક સહયોગ, વિવિધ કનેક્ટિવિટી પહેલ, રાજકીય, સંરક્ષણ અને લશ્કરી-તકનીકી સહયોગ, કાઝાન અને ચેકાતેરિનબર્ગમાં બે નવા ભારતીય કોન્સ્યુલેટ ખોલવાની ઝડપી પ્રક્રિયા વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. વૈશ્વિક અને બહુપક્ષીય સહયોગ પર, બંને પક્ષોએ G20, બ્રિક્સ અને SCO માં વૈશ્વિક શાસનમાં સુધારો અને સહયોગ માટે તેમની સહિયારી પ્રતિબદ્ધતાની પુષ્ટિ કરી. EAM એ સમકાલીન વાસ્તવિકતાઓને પ્રતિબિંબિત કરવા માટે UN સુરક્ષા પરિષદને વિસ્તૃત અને ઉર્જાવાન બનાવવાની આવશ્યકતા પર ભાર મૂક્યો.

8. યુક્રેન, મધ્ય પૂર્વ, પશ્ચિમ એશિયા અને અફઘાનિસ્તાન જેવા પ્રાદેશિક ઘટનાક્રમની ચર્ચા કરવામાં આવી. મતભેદોના ઉકેલ માટે સંવાદ અને રાજદ્વારી નીતિ પર ભાર મૂકવાના ભારતના અભિગમનો વિદેશમંત્રીએ પુનરોચ્ચાર કર્યો. વિદેશ મંત્રીએ રશિયન સેનામાં સેવા આપતા ભારતીયોનો મુદ્દો પણ ઉઠાવ્યો અને પડતર કેસોના ઝડપી નિરાકરણની આશા વ્યક્ત કરી.

9. આતંકવાદ પર, બંને પક્ષોએ આતંકવાદના તમામ સ્વરૂપો અને અભિવ્યક્તિઓ સામે સંયુક્ત રીતે લડવાનો સંકલ્પ કર્યો. EAM એ આતંકવાદ સામે શૂન્ય-સહિષ્ણુતા નીતિ અપનાવવા અને સરહદ પારના આતંકવાદ સામે ભારતીય નાગરિકોનું રક્ષણ કરવાના તેના સાર્વભૌમ અધિકારનો ભારતનો મજબૂત સંકલ્પ વ્યક્ત કર્યો.

10. બંને પક્ષોએ નેતાઓ વચ્ચે આગામી વાર્ષિક શિખર સંમેલનની તૈયારીઓ અંગે ચર્ચા કરી, જેમાં તેના મુખ્ય વિતરણ અને પરિણામોનો સમાવેશ થાય છે. વિદેશ મંત્રીએ મહામહિમ શ્રી લાવરોવને તેમની વાતચીત ચાલુ રાખવા માટે પરસ્પર અનુકૂળ તારીખે ભારતની મુલાકાત લેવા આમંત્રણ આપ્યું.

મોસ્કો

22 ઓગસ્ટ, 2025